

Якісні педагогічні дослідження: нарративний підхід

Процес дослідження

- Процес збору та аналізу інформації для кращого розуміння проблеми чи теми.
- Складається з трьох основних кроків:
 - Постановки проблеми/ питання
 - Збору інформації для знаходження відповіді чи вирішення
 - Представлення відповіді на поставлене питання чи пропозицій для вирішення проблеми

Процес педагогічного (освітнього) дослідження

- Визначення проблеми дослідження та її актуальність
- Огляд літератури
- Уточнення мети / завдань дослідження
- Збір даних
- Аналіз та інтерпретація даних
- Презентація та оцінка дослідження

The Educational Research Process Cycle

- 1. Identifying a Research Problem
 - Specifying a problem
 - Justifying it
 - Suggesting the need to study it for audiences
 - 2. Reviewing the Literature
 - Locating resources
 - Selecting resources
 - Summarizing resources
 - 3. Specifying a Purpose for Research
 - Identifying the purpose statement
 - Narrowing the purpose statement to research questions or hypotheses
 - 4. Collecting Data
 - Selecting individuals to study
 - Obtaining permissions
 - Gathering information
 - 5. Analyzing and Interpreting Data
 - Breaking down the data
 - Representing the data
 - Explaining the data
 - 6. Reporting and Evaluating Research
 - Deciding on audiences
 - Structuring the report
 - Writing the report sensitively
- (Creswell, 2006)

Види педагогічних досліджень

Позитивістські

- Кількісні, дедуктивні
- Знання як істинні, реальні, незалежні від суб'єкта
- Твердження є реальним лише якщо зазначено умови, за яких воно підтверджується
- Потребують емпіричних даних для знаходження відповідей
- Акцент на результатах

Конструктивістські

- Якісні, індуктивні
- Знання конструюються, а не відтворюються і не мають об'єктивного чи абсолютного значення
- Особистість інтерпретує та конструює реальність на основі власного досвіду та взаємодії із середовищем
- Контекст відіграє значну роль, і множинність поглядів заохочується
- Акцент на процесі

Характеристики якісного дослідження

- Детальне вивчення проблеми для глибокого розуміння явища
- Огляд літератури відіграє незначну роль, але підтверджує існування та актуальність проблеми
- Визначення цілей і завдань дослідження у загальному і широкому сенсі, з огляду на досвід учасників дослідження
- Збір даних на основі слів невеликої кількості людей, погляди та досвід яких будуть аналізуватися (інформація вербальна, а не числова)
- Аналіз даних для опису та виокремлення тем, використовуючи текстовий аналіз та інтерпретацію змісту, для отримання результатів
- Написання звіту про дослідження є більш гнучким, з використанням текстових структур для оцінювання та інтерпретації, включно із суб'єктивними поглядами та позиціями дослідника (Cresswell, 2006)

Типи якісних досліджень

- Вивчення досвіду різних особистостей, виокремлення певних тем, категорій для розробки і створення нових теорій (grounded theory research)
- Вивчення «культури» певної групи людей, спільних зразків поведінки, мови, цінностей, переконань, впливу середовища (ethnographic research)
- Вивчення окремих життєвих історій і досвіду певних людей для розуміння і пояснення певних процесів (narrative research)

Tend to or Typically ...	Qualitative Approaches	Quantitative Approaches	Mixed Methods Approaches
<ul style="list-style-type: none"> • Use these philosophical assumptions • Employ these strategies of inquiry 	<ul style="list-style-type: none"> • Constructivist/ transformative knowledge claims • Phenomenology, grounded theory, ethnography, case study, and narrative 	<ul style="list-style-type: none"> • Postpositivist knowledge claims • Surveys and experiments 	<ul style="list-style-type: none"> • Pragmatic knowledge claims • Sequential, concurrent, and transformative
<ul style="list-style-type: none"> • Employ these methods 	<ul style="list-style-type: none"> • Open-ended questions, emerging approaches, text or image data 	<ul style="list-style-type: none"> • Closed-ended questions, predetermined approaches, numeric data 	<ul style="list-style-type: none"> • Both open- and closed-ended questions, both emerging and predetermined approaches, and both quantitative and qualitative data and analysis
<ul style="list-style-type: none"> • Use these practices of research as the researcher 	<ul style="list-style-type: none"> • Positions him- or herself • Collects participant meanings • Focuses on a single concept or phenomenon • Brings personal values into the study • Studies the context or setting of participants • Validates the accuracy of findings • Makes interpretations of the data • Creates an agenda for change or reform • Collaborates with the participants 	<ul style="list-style-type: none"> • Tests or verifies theories or explanations • Identifies variables to study • Relates variables in questions or hypotheses • Uses standards of validity and reliability • Observes and measures information numerically • Uses unbiased approaches • Employs statistical procedures 	<ul style="list-style-type: none"> • Collects both quantitative and qualitative data • Develops a rationale for mixing • Integrates the data at different stages of inquiry • Presents visual pictures of the procedures in the study • Employs the practices of both qualitative and quantitative research

Наративні дослідження:

- ✓ Наративні дослідження – термін, який поєднує дослідження, що зосереджені на вивченні особистісного і загальнолюдського досвіду впродовж якогось часу, беручи до уваги зв'язки цього досвіду із культурним контекстом (Clandinin and Connelly, 2000)
- ✓ Спосіб дослідження, за якого дослідник вивчає життя окремих індивідів (одного чи більше) за допомогою історій, розказаних ними (Riessman, 2008). Ця інформація тоді переказується дослідником у наративній хронології, часто поєднуючи погляди учасника дослідження та самого дослідника.
- ✓ Наративні дослідження це спосіб систематичного збору, аналізу та репрезентації людських історій у поданій ними формі, який кидає виклик традиційним і модерністським уявленням про правду, реальність і знання

Філософські підґрунтя та впливи у наративних дослідженнях

- **Постмодернізм** (критика фундаментальних знань і привілейованих дискурсів, піддавання сумніву істинних, об'єктивних знань, тісний зв'язок знань із мовою)
- **Соціальний конструктивізм** (знання і той, хто їх отримує взаємозалежні, втілені у історичний, культурний контекст, пов'язані із мовою і досвідом, плюралізм думок, критика “абсолютної істини”, критичні рефлексії досвіду, трансформаційні знання)
- **Конструктивізм** (реальність – це продукт власного творення, кожен інтерпретує світ і досвід через власну систему цінностей, зв'язок внутрішнього світу людини та зовнішніх впливів)
- **Фемінізм** (співпраця дослідника і досліджуваного, питання влади та рівності у дослідженні, увага до маргіналізованих груп, їхнього досвіду, критика домінантних знань та припущень, рефлексії)

Характерні риси наративного дослідження

- Дослідники збирають історії з життя окремих людей, вивчають їхній досвід за допомогою інтерв'ю, вивчення документів, групового спілкування тощо. Співпраця дослідника і досліджуваного через діалог і взаємодію.
- Наративні історії розкривають не лише досвід окремих індивідів, а й допомагають зрозуміти процес формування особистості цієї людини, її ідентичності.
- Історії подаються дослідником у хронологічному порядку, навіть якщо були записані зі слів опитуваного у інший спосіб.
- Види аналізу наративів: тематичний (що розповідає людина), структурний (як він/вона це розповідає), діалогічний (кого ця історія стосувалася) etc.

(Creswell, 2012)

Форми нарративних досліджень (методи збору даних):

- Біографії (дослідник збирає і записує історію життя людини)
- Автобіографії (написані самими досліджуваними)
- Життєві історії або історії з життя (окремих період або ціле життя людини, що простежується через певні епізоди, ситуації тощо)
- Усна історія (збір окремих особистісних рефлексій про події, явища, організації)
- Свідчення (розглянуті через певні теоретичні підходи тощо)
- Наративні інтерв'ю (побудовані на відкритих запитаннях)
- Особисті наративи (рефлексії досвіду для розуміння особистості)
- Мемуари і спогади
- Особиста документація

Чинники, які впливають на нарративні дослідження в освіті (Cortazzi, 1993):

- підвищення уваги до досвіду, думок і рефлексій освітян;
- збільшення значущості діяльності вчителів / освітян, їхніх знань
- необхідність почути “голоси” вчителів, заохочувати до висловлювань, емпauerінг.

Як обрати форму наративного дослідження / метод збору інформації залежить від відповіді на питання:

1. Хто писатиме і записуватиме історію?
2. Яка частина життя людини необхідна для вивчення?
3. Кому належить ця історія, хто є її автором?
4. Чи використовуватиметься теоретичний підхід / концепція для аналізу?
5. Чи може бути використана комбінація різних форм?

Головні риси наративного дослідження

- ◆ Індивідуальний досвід
- ◆ Хронологія цього досвіду
- ◆ Збір індивідуальних історій
- ◆ Переказ історії
- ◆ Кодування або розбиття на теми
- ◆ Контекст та місце дії
- ◆ Співробітництво з учасниками

Переказ історії (restorying)

1. Дослідник проводить інтерв'ю і записує отриману інформацію (на носії інформації)
2. Дослідник транскрибує історію, визначаючи ключові моменти, кодує їх (напр. м – місце дії, г – герої / учасники, д – дії/вчинки, п – проблема, р – рішення, прийняті резолюції) (Ollerenshaw & Creswell, 2000) або використовує тривимірну просторову наративну структуру (Clandinin and Connelly, 2000) інтеракція, тривалість у часі, ситуація
3. Переказ історії з використанням вказаної логічної послідовності (місце, герої, дії, проблема, рішення).

Кого обрати учасником наративного дослідження?

- доступну людину
- людину, яку зручно досліджувати
- відому або впливову особистість
- маргіналізовану особистість
- пересічну людину

Етичні проблеми:

- конфіденційність
- автентичність
- вигадки/неточності
- переваги
- згода на участь
- приховані факти / дії
- мета і цілі дослідження
- зберегти “голос” учасника

Поради для початківців

- Обирайте невелику к-сть учасників (2 -3 особи)
- Опишіть історію, що мала значний вплив на життя особистості;
- Впорядкуйте хронологію історії, поєднуючи різні факти і деталі;
- Пишіть переконливо;
- Обирайте гарний літературний стиль;
- Виокремте теми, що впливають з історії/досвіду
- Зробіть свою особистість видимою ;
- зосередьтесь на важливих, “переломних” періодах в житті людини

Труднощі з проведенням інтерв'ю:

✓ Прийняти *рішення* :

- кого,
- скільки,
- коли,
- скільки зустрічей...

✓ *Доступ*, джерела...

✓ *Довіра*, згода...

✓ *Запитуючи*, уникайте навідних запитань та намагайтесь не контролювати процес опитування...

✓ Слухайте *відповіді* ...

Увага!

Для участі в опитуванні необхідна згода учасників. Опитування не є секретним записом розмови, це відкрита зустріч з метою збору інформації для дослідницьких цілей, і учасники, і дослідник погоджуються на ці умови

***УВАГА:** учасник(и) мають право відмовитися від участі у дослідженні у будь-який момент*

Усі слова учасника(-ці) розглядаємо як “для запису”, якщо учасники не вказують протилежного.

Увага: дані, які ви використовуватимете у своєму дослідженні не повинні розкривати особистість учасника (-ів).

Тема для обговорення обирається дослідником.

Ступінь контролю дослідника в опитуванні залежить від стилю та типу інтерв'ю / бесіди, однак дослідник виступає лідером у проведенні опитування і скеровує бесіду на предмет дослідження.

Увага: Уявна схожість між дослідником і учасником бесіди чи інтерв'ю може створити ілюзію простоти

Denscombe, 2007

Запис / протокол проведення інтерв'ю :

Приклад:

Протокол проведення інтерв'ю : Реакція університету на терористичні дії

Час:

Дата:

Місце:

Інтерв'юер:

Учасник (-ця):

Посада учасника:

(Короткий опис мети опитування)

Запитання:

- 1. Якою була ваша роль у цьому інциденті?*
- 2. Що трапалося з часу цієї події, свідком якої ви стали?*
- 3. Який вплив це мало на університет, його працівників?...*
...подяка учасникові (-ці) за участь у розмові і запевнення щодо конфіденційності.

Creswell, 2012

Types of Questions to ask:

Types of interview question	Examples
Introducing questions	“Can you tell me about....?”, “Could you describe...”
Direct questions	“Have you ever received money for good grades?”
Follow-up questions	“Could you expand on that point?”, “How did you feel about that?”
Specifying questions	“What did you think then?”, “Has that happened to you?”
Probing questions	“Could you say something more about that?”, “Can you give a more detailed description of what happened?”, “Do you have examples of this?”
Indirect questions	Projective questions such as ‘How do you believe other pupils regard the competition of grades?’
Structuring questions	Ensuring relevant themes are covered, e.g., “I would now like to introduce another topic:...”
Interpreting questions	“You then mean that....?” “Is it correct that you feel that...?”
Silence	By allowing pauses the interviewees have ample time to associate and reflect and break the silence themselves

- **Якщо учасники дають короткі чи неповні відповіді?**

Запитайте *Чому?* Або *Розкажіть мені про...*
Уникайте закритих запитань: так/ні

- **Якщо запанує мовчання?**

До цього потрібно бути готовим і дати час учасникам подумати / пригадати. Не спішіть заповнити мовчанку або наштовхувати на просту відповідь.

- **Якщо учасник (ця) говорить занадто багато такого, що не стосується вашої теми?**

Продумані заздалегідь запитання є важливими, але у збиранні історій, чим більше учасник говорить, тим краще!

Retrieved from: <http://www.slideshare.net/jloliver/user-research-interviews>

- **Використовуйте відкриті запитання**

Що ви думаєте про програму / проект?

Як ви почуваетесь у цій ролі?

Де ви отримали цю інформацію?

Будьте обережні із фразами *“наскільки задоволені ви”* чи *“якою мірою”*

- **Уникайте закритих запитань**

Запитань із відповідями *“так”* або *“ні”*

- **Використовуйте питання стосовно минулого**

Повертайте людей у їхнє минуле, а не у майбутнє

- **Використовуйте різні типи запитань**

- **Використовуйте запитання, відповідаючи на які учасники почуватимуться залученими**

Наприклад, рефлексії, вибори, шкали, малюнки, тощо.

- **Звужуйте свої питання**

Послідовність запитань - від загальних до конкретних

Узагальнюючі запитання

1. Питання про все:

учасників просять підсумувати обговорення і запропонувати власну точку зору щодо проблеми, яка є зазначена в меті опитування

Приклад:

“Уявімо, що ви маєте змогу поговорити з мером міста на тему сьогоднішнього опитування, то що Ви б йому розповіли?”

або

- **Підсумкове питання**
- **Останнє запитання**

Дослідник ще раз нагадує мету опитування і питає учасника :

“Чи ми нічого важливого не забули?”

Krueger, 2002

Наративні дослідження

Процес

1. Переконайтеся, що проблема відповідає процесу і характеристикам наративного дослідження
2. Оберіть того (тих), хто може і хоче вам розповісти про цей досвід
3. Зберіть інформацію про контекст цього досвіду (робота, дім, час, місце тощо)
4. Проаналізуйте історію і перекажіть її у спосіб, зрозумілий для вивчення і трактування
5. Співпрацюйте з досліджуваними, зробіть активними учасника дослідження

Труднощі

1. Велика кількість інформації
2. Чітке бачення і розуміння контексту життя учасника
3. Увага до досвіду особистості
4. Віднайти "приховане"
5. Розуміти свої власні упередження і впливи

Корисні питання:

- ЩО вони можуть нам розповісти?
ЯКИЙ досвід у цій історії відповідає обраній темі/проблемі?
ЩО з цього досвіду можна дізнатися, зрозуміти?
ЯКІ "ключові моменти" можна виокремити?
ЯКІ теорії можна використати для пояснення історії / досвіду?

Загрози, що виникають у якісних дослідженнях...

Упередження дослідника...

...недійсна інформація, яку він подає у дослідженні, що є результатом упереджень /поглядів / виховання дослідника

Вплив дослідника...

...вплив дослідника на учасників і середовище, які досліджуються

